

I. Ogólna charakterystyka województwa

Pałac Herbsta, Łódź

Województwo łódzkie położone jest w centralnej części Polski i obejmuje obszar pogranicza utrwalonych regionów historycznych Mazowsza, Wielkopolski i Małopolski. Stolicą województwa jest miasto Łódź, skupiające prawie 30% ludności regionu (747 tys. mieszkańców). W odległości 30 km na północ od Łodzi w miejscowości Piątek w powiecie łęczyckim znajduje się geometryczny środek Polski. Łódzkie sąsiaduje z 6 województwami: mazowieckim, świętokrzyskim, śląskim, opolskim, wielkopolskim oraz kujawsko-pomorskim. Rozciągłość równoleżnikowa województwa wynosi 184 km a południkowa 173 km. Powierzchnia województwa wynosi 18 219 km². Zamieszkuje go 2549 tys. mieszkańców (wg stanu na dzień 31.12.2008 r.). Biorąc pod uwagę powierzchnię województwo zajmuje 9 miejsce w Polsce, pod względem liczby mieszkańców miejsce 6, natomiast pod względem gęstości zaludnienia plasuje się już na 4 miejscu.

Obszar województwa łódzkiego należy do strefy przejściowej pomiędzy strefą wyżyn południowej Polski, a strefą nizin środkowopolskich. W południowej części województwa leży północna granica Wyżyny Małopolskiej. W środkowej części obszaru przebiega pas Nizin Środkowopolskich z obniżeniami dolin rzek Pilicy i Warty, które w swym środkowym biegu mają przebieg południkowy. W części północnej województwa występuje charakterystyczne, rozległe obniżenie Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej.

Przez środek województwa ciągnie się południkowo pas wypukłych form terenu, biegnący od wyżyn południowopolskich po Pradolinę Warszawsko-Berlińską, zwany Garbem Łódzkim. Jednostka ta pełni funkcję działu wodnego, który dzieli dorzecza Wisły i Odry.

Doliny większych rzek na terenie województwa (Warty, Pilicy, Bzury) leżą na jego obrzeżach. Do wnętrza wyżynnego sięgają jedynie wąskie doliny drobnych cieków, które radialnie rozchodzą się od centrum

w kierunku głównych wielkich dolin. Największymi zbiornikami są Zbiornik Sulejowski i Zbiornik Jeziorsko.

Ukształtowanie powierzchni w województwie łódzkim jest przeważnie równinne. Rzeźba terenu jest łagodna. Miejscami występują pofalowania terenu, zwłaszcza w pobliżu większych rzek. Przeważają formy polodowcowe rzeźby tj. wysoczyzny morenowe, pagórki, wały i wzgórza.

Województwo łódzkie jest rejonem ubogim w surowce mineralne. Istnieje tu 585 udokumentowanych złóż, z których tylko kilkanaście ma większe znaczenie dla gospodarki. Najbardziej istotne pod względem ekonomicznym jest złożę węgla brunatnego w Bełchatowie. Węgiel brunatny występuje również w udokumentowanych złożach w Złoczewie i Rogóźnie. W eksploatowanym złożu w Bełchatowie grubość pokładu węgla brunatnego wynosi średnio 60 m. Kopalnia „Bełchatów” pokrywa około połowy krajowego zapotrzebowania na ten surowiec.

W północnej części regionu występują wody mineralno-geotermalne o stwierdzonych korzystnych warunkach eksploatacji w odwiertach w Uniejowie, Poddębicach i Skierniewicach.

Klimat województwa łódzkiego ma charakter wybitnie przejściowy. Przejściowość ta związana jest z przenikaniem się strefy kontynentalnej i oceanicznej oraz wpływów Morza Bałtyckiego, gór i wyżyn. Klimat województwa cechuje wielka zmienność elementów meteorologicznych w czasie oraz małe zróżnicowanie w przestrzeni. Wyjątek stanowią tu opady atmosferyczne, których roczna suma wynosi od 500 mm w części północnowschodniej do 650 mm w rejonie Garbu Łódzkiego. Wynika to z układu hipsometrycznego i sąsiedztwa miasta Łodzi, będącego dużym źródłem jąder kondensacyjnych pary wodnej. Charakter nizinny pozwala na swobodny przepływ mas powietrza. Przeważają wiatry zorientowane równoleżnikowo.

Średnie temperatury powietrza wynoszą od 7,6°C do 8,0°C. W 2007 r. średnia roczna

temperatura powietrza zmierzona na stacji meteorologicznej Łódź-Lublinek wyniosła 9,3°C, suma opadów 663 mm.

Województwo łódzkie cechuje się gorszymi od przeciętnych w Polsce warunkami produkcji rolniczej. Mimo to użytki rolne stanowią 61% powierzchni regionu. Większość gleb wykorzystywanych rolniczo charakteryzuje się niską i średnią bonitacją. Występują tu głównie gleby brunatne, bielcowe i pseudobielcowe zaliczane do IV i V klasy bonitacyjnej.

Przemysł województwa łódzkiego historycznie zdominowany był przez włókiennictwo. Przemiany gospodarcze w ostatnim dziesięcioleciu XX wieku spowodowały zmianę struktury przemysłu. Po upadku wielkich zakładów zmalało znacząco zatrudnienie w branży tekstylnej. Wzrosło znaczenie energetyki, przemysłu maszynowego, rolno-spożywczego, metalurgicznego, farmaceutycznego i budowlanego. Na terenie województwa swoje zakłady ulokowały wielkie koncerny produkujące sprzęt AGD – Philips, Bosch, Siemens, General Electric, Indesit oraz komputerowy – Dell. Do głównych produktów rejonu można zaliczyć płytki ceramiczne (70% produkcji krajowej), wyroby pończosznicze (65%), węgiel brunatny (60%), szkło budowlane (50%), papę (45%), tkaniny bawełniane (40%), energię elektryczną (20%), odzież i wyroby futrzarskie (16%). W 1997 r. utworzono na terenie województwa Łódzką Specjalną Strefę Ekonomiczną, która składa się z 31 podstref zajmujących łącznie 908 ha. Jest to jedna z najprężniej rozwijających się stref ekonomicznych w kraju.

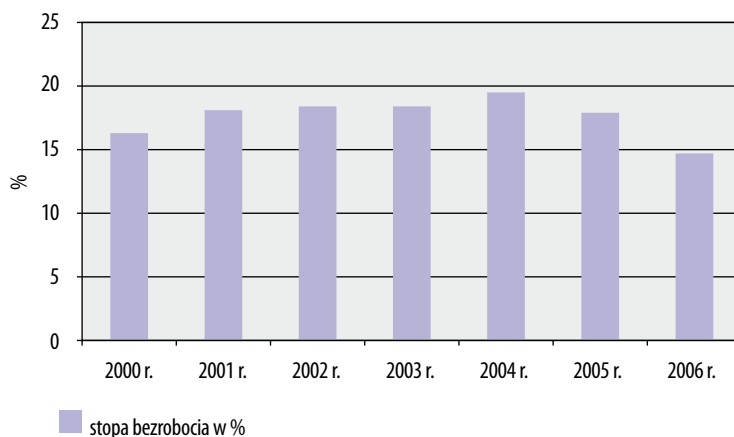
Liczba ludności województwa łódzkiego wynosi 2,556 mln, co stanowi 6,7% ludności kraju.

Pod względem gęstości zaludnienia, województwo łódzkie zajmuje 4 miejsce po województwie śląskim, małopolskim, dol-

nośląskim i mazowieckim. Gęstość zaludnienia wynosi 140 os./km².

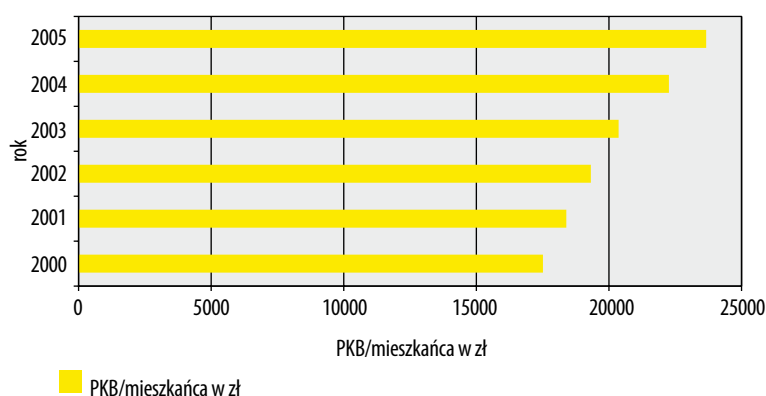
Pod względem struktury zatrudnienia dominuje przemysł. Przeszło 40% zatrudnionych jest w przemyśle, w usługach rynkowych ponad 24%.

Stopa bezrobocia wynosi 9,2% (2008 r.). Najwyższy poziom osiągnęła w roku 2004 – 19,5% (rys. I.1.).

Rys. I.1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie łódzkim w latach 2000–2008 (źródło: GUS)

PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa łódzkiego wyniosło w 2006 r. 25,5 tys. zł (rys. I.2). W skali kraju PKB województwa łódzkiego stanowi 6,2% ogólnego PKB.

Rys. I.2. Wartość PKB na 1 mieszkańca w województwie łódzkim w latach 2000–2006 (źródło: GUS)

